

SPRAWOZDANIA I RECENZJE

Sprawozdanie z konferencji nt. *Nowe wyzwania wobec psychiatrii dzieci i młodzieży w dobie przełomu i transformacji społeczeństw* (Bydgoszcz -Toruń, 10-11 października 1997r.)

W Toruniu w dniach 10 i 11 października 1997 roku odbyła się połączona konferencja naukowa dwóch towarzystw: *Association of European Psychiatrists (Infant, Child and Adolescent Psychiatrists Section)* oraz *Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego (Seksja Psychiatrii Dzieci i Młodzieży)* pod tytułem „Nowe wyzwania wobec psychiatrii dzieci i młodzieży w dobie przełomu czasów i transformacji społeczeństw”. Współorganizatorami konferencji były: Katedra i Klinika Psychiatrii AM w Bydgoszczy oraz Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Psychiatrycznego w Toruniu. Sponsorem konferencji była firma farmaceutyczna *Janssen-Cilag*.

Komitetowi Organizacyjnemu przewodniczył dr med. M. Dąbkowski, a w składzie Komitetu Naukowego byli: prof. dr hab. med. Irena Namysłowska, prof. Jose C. Dias Cordeiro, prof. dr hab. med. Andrzej Rajewski, prof.dr hab. med. Aleksander Araszkiwicz.

Podczas tych dwóch dni odbyło się ponad 40 wykładów w ośmiu sesjach tematycznych. Pierwszego dnia zebrani psychiatrzy i psycholodzy dziecięcy debatowali nad następującymi zagadnieniami:

I sesja pt. „Nowe wyzwania wobec psychiatrii dzieci i młodzieży w dobie przełomu czasów i transformacji społeczeństw” została zapoczątkowana referatem prof. H. Jaklewicz pt. „Współczesna młodzież – pokolenie sukcesu czy pokolenie stracone”. Pani Profesor bardzo ciekawie porównała pokolenie roku’89 z pokoleniem roku’97 oraz wpływające stąd różnice w zakresie pojawiających się zaburzeń psychiatrycznych. Jej zdaniem pokolenie roku’89 ze względu na sytuację polityczną często przeżywało kryzys tożsamości i pustkę egzystencjalną, pokolenie zaś roku ’97 ze względu na rozchwianą równowagę rodziny znacznie częściej przeżywa problemy w zakresie relacji z drugim człowiekiem. Następnie prof. Bailly z Francji przedstawił w swoim doniesieniu często występujące w pokoleniu ’97 roku zagadnienia związane z zaburzeniami jedzenia.

„Psychofizjologia i psychopatologia agresji” były tematem II sesji obrad konferencji. Prelegenci zastanawiali się nad przyczynami i mechanizmem psychofizjologicznym zaburzeń zachowania (prof. Rajewski) i nad wczesną profilaktyką zaburzeń zachowania (dr Popek). Kolejne doniesienia prezentowały własne doświadczenia w tej dziedzinie oddziałów w Toruniu (dr Rolka), Gdańsku (dr Łucka) i Łodzi (dr Owczarek).

III sesja odbyła się na temat: „Zaburzenia zachowania – aspekty kliniczne”. Rozpoczęło ją doniesienie o pracy z oporem młodzieżowych pacjentów z zaburzeniami zachowania. Dr Jackowska skupiła się jako jedyna na problemie oddziaływania psychoterapeutycznego. Większość referatów dotyczyła przyczyn zaburzeń, a jeżeli dotyczyła leczenia, to w aspekcie farmakologicznym, a nie psychologicznym. Innym rodzajem zaburzeń zachowania, nad którymi zastanawiali się psychiatrzy, były samobójstwa. Próbowali znaleźć odpowiedź na pytania: jaki jest ich związek z zachowaniami agresywnymi (dr Owczarek) i jakie jest ich uwarunkowanie oraz zależność od markerów biologicznych (dr Gmitrowicz).

IV sesja odbyła się na temat: „Społeczne i prawne aspekty psychiatrii dzieci i młodzieży”. Prof. Araszkiwicz rozpoczął od wyjaśniania zagadnień prawnych leczenia psychiatrycznego osób nieletnich. Przedstawił polskie oraz międzynarodowe standardy etyczne i prawne w zakresie ubezwłasnowolnienia pacjenta i przymusowego leczenia. Pomoc dla dzieci autystycznych oraz nowy projekt działania w tej sferze zostały omówione przez dr. Wroniszewskiego. Kolejne referaty dotyczyły postaw młodzieży wobec chorych psychicznie rówieśników (mgr Kant) oraz znaczenia doświadczanych kompetencji społecznych u młodzieży z zaburzeniami psychicznymi (dr Sekrecka).

Drugiego dnia konferencji odbyły się także cztery sesje tematyczne oraz sesja plakatowa. V sesję pt. „Schizofrenia u dzieci i młodzieży” rozpoczął referat prof. Rybakowskiego na temat aktualnych koncepcji etiopatogenetycznych i implikacji leczniczych w schizofrenii. Autor, znany z biologicznego podejścia do chorób psychicznych, przedstawił najnowsze wyniki badań, które moim zdaniem zasługują na chwilę uwagi. Zdecydowanie stał na stanowisku, że aby doszło do rozwoju choroby psychicznej konieczne jest wystąpienie trzech czynników:

1) predyspozycji genetycznych, 2) czynników uszkodzających o.u.n., 3) czynników stresowych, które działają tylko wtedy, gdy zaistnieją dwa poprzednie. Powołując się na badania genetyczne prof. Rybakowski twierdził, iż schizofrenia jest chorobą zwią-

zana z niepełnym rozwojem mózgu. Ten niepełny rozwój jest subtelny i polega na: a) zmniejszeniu liczby neuronów w mózgu, b) istnieniu mniejszej ilości połączeń neuronalnych. Pozostałe doniesienia w tej sesji dotyczyły własnych doświadczeń lekarzy w stosowaniu neuroleptyków nowej generacji, głównie *rispoleptu* (prof. Rajewski, dr Dąbkowski). Przedstawiciel firmy farmaceutycznej (dr Grycel) przedstawił zalety i sposób leczenia tym neuroleptykiem.

VI sesja odbyła się na temat: „Zaburzenia afektywne i lękowe u dzieci i młodzieży”. Prof. Rabe-Jabłońska przedstawiła specyficzne aspekty diagnostyczne i farmakoterapeutyczne zaburzeń depresyjnych i lękowych u dzieci i młodzieży. Dwa kolejne wystąpienia (dr Wolańczyk, prof. Jaklewicz) dotyczyły leczenia farmakologicznego zaburzeń u dzieci i młodzieży. Wyniki badań młodzieży, która przeżyła ogromny pożar podczas koncertu muzycznego w hali Stoczni Gdańskiej, a w szczególności ich postawy do życia po doświadczeniu tak traumatycznego wydarzenia były przedmiotem następnego doniesienia (dr Morawski).

Następnie odbyła się sesja plakatowa, w której na uwagę zasługuje plakat na temat hipoterapii jako alternatywnej metody leczenia zaburzeń psychicznych okresu rozwojowego (A. Gmitrowicz i A. Dzieniakowska). Część plakatów była uzupełnieniem doniesień na temat stosowania leków nowej generacji (H. Flisiak-Antonijczuk i A. Szyba, K. Grębowicz i A. Kochańska, J. Rabe-Jabłońska). Pozostałe plakaty dotyczyły czynników demograficzno - klinicznych w grupie młodzieży podejmującej zamachy samobójcze (M. Dąbkowski i A. Borkowska), różnych czynników wpływających na przebieg atopowej astmy oskrzelowej u adolescentów (M. Dąbkowski, W. Kosmowski, E. Gawrońska-Ukleja) oraz przejawów agresji w arteterapii (M. Fryze, T. Kwiatkowski, I. Łucka, J. Stępnicka).

VII sesja pt. „Relacja matka – dziecko. Rodzina” rozpoczęła się wykładem na temat stanu psychiatrii dzieci i młodzieży w Polsce, wygłoszonym przez prof. Namysłowską. Następnie prof. Orwid rozważała problem separacji – indywiduacji w rozwoju człowieka. Na temat „niedostosowanego” zachowania adolescenta w kontekście systemu rodzinnego mówiła dr Ruszkowska. Wyzywającym było pytanie: „niedostosowanie/dostosowanie – do czego? od czego?”

Wyniki badań dyferencjałem semantycznym pacjenta młodzieżowego i jego rodzeństwa przez rodzinę były tematem kolejnego wystąpienia (dr Żechowski). Następny wykład (dr Kaus-Szul) dotyczył przemocy seksualnej w rodzinie. Gościem konferencji była dr Kuzmenko z Litwy, która mówiła na temat organizacji opieki psychiatrycznej dzieci w tym kraju.

VIII sesja, ostatnia, odbyła się pod tytułem „Zespół deficytu uwagi z nadru- chliwością”. Dr Bialas z Londynu podzieliła się doświadczeniami Kliniki Nadczyn- ności Ruchowej. Omawiając zespół nadruchości starała się zarazem odpowie- dzieć na pytanie dlaczego warto go leczyć. O tym jak sobie radzić farmakologicznie z zespołem deficytu uwagi traktowało kolejne doniesienie (dr Antkowiak). Ostatnie dwa wykłady dotyczyły neurofizjologicznego znacznika – markera (dr Dąbkowski) i neuropsychologicznej oceny dysfunkcji mózgowej (dr Borkowska) u dzieci z ze- społem zaburzeń uwagi.

Jak widać z przedstawionej problematyki starano się poruszyć wszystkie głów- ne zagadnienia psychiatrii dzieci i młodzieży. Większość wystąpień odnosiła się w swoich założeniach teoretycznych do najnowszych osiągnięć naukowych i była rzetelnie przygotowana. Te dwa dni uczestniczenia w obradach były bardzo inten- sywną pracą intelektualną.

Na koniec należy podkreślić, iż konferencja ta była bardzo sprawnie zorgani- zowana, a uczestnicy mogli odczuć wyraźną troskę organizatorów o właściwy prze- bieg obrad.

Małgorzata Basińska